

Traian se îndrăgosteste de ea, dragoste de care nu se va vindeca niciodată. Dar Medopa îl vrăjește și pe Longinus, tânărul general roman, adoptat de Traian, ca urmaș la tron. Medopa îl convinge pe Longinus să fugă în Tabăra Dacă, promițându-i mină, dar imediat ce ajunge acasă îl predă ca ostatec. Dragostea ei fierbinte de neam justifică orice comportare. Longinus devine o condiție a unei noi păci. În cadrul acestui conflict se țese restul acțiunii. Drama se încheie cu apoteoza morții eroilor daci, care se scufundă într-un neant ce se numește, cu un alt cuvânt, istorie.

Creditul fără limită pe care Virginia Șerbănescu îl acordă eroismului și superiorității morale a dacilor nu e hazardat și idilic; chiar istorici de prestigiu ca Xenopol, de exemplu, subscriu la această idee. Dar acest credit e dublat de simetria elogiilor implicate în construirea personajelor romane.

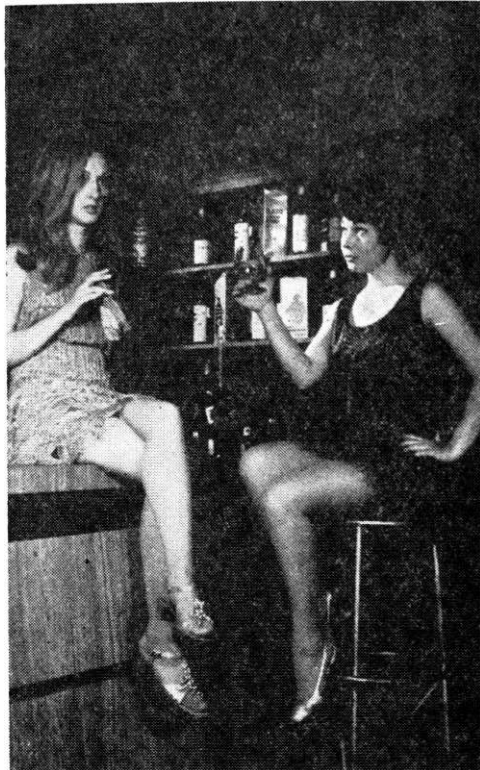
Pe plan compozițional există în dramă trei personaje aproape egale ca importanță: Decabal, Traian și Medopa.

Teofil Vileu a interpretat un rege dac vulcanic, plin de temperament, vizionar, cu ceva din măreția țaranului român stăpîn pe istorie și pe timp. Boris Olinescu ne-a oferit, în Traian, un rol bine stilizat, în schimb temperamentul Violetei Popescu nu s-a integrat întru totul poeziei cu alternanțe de sălbăticiune și fior feciorelnic al Medopei. Trioletul de generali romani (Longinus, Vezinas și Diegis) a fost corect figurat în interpretarea actorilor Emil Coșeru, Marcel Finchelescu și Sorin Lepa. Subliniem spontaneitatea lui Gelu Zaharia în Oroles. Scena literaților mi s-a părut convențională, interpretată puțin retoric. Am fi preferat și puțină fantezie, mai ales, în cadrul unei discuții în context bahic.

Trebuie aplaudată recompunerea regizorală a spectacolului, prin cele două articulații simetrice (prolog și epilog), care întregesc caracterul poetic al meditației istorice și care rezolvă posibile probleme de tehnică, dar și de text. Spectacolul cu piesa Virginică Șerbănescu este o experiență interesantă, în care subliniem concordanța dintre modernismul textului și al regiei. (În caietul-program al spectacolului, prof. Liviu Rusu subliniază caracterul modern al mijloacelor artistice din text). Nu avem de-a face cu o aventură nonfigurativă, ci cu o încercare de reafirmare fără baladesc a conceptului de teatru istoric.

Această realizare a Studioului tânărului regizor se caracterizează prin ideea de a simplifica fără a abstractiza și de a intelectualiza fără a nonfigura.

Emil Manu

Ioana Manolescu și Anda Caropol în „Bărbați fără neveste”

Teatrul „C. I. Nottara”

BĂRBAȚI FĂRĂ NEVESTE

de

Neil Simon

Oricît s-ar părea de ciudat, am plecat de la comedia americanului Neil Simon, în dispoziția unuia care a asistat la o „dezbateră de idei”. S-au pus, într-adevăr, acolo, câteva „probleme” vrednice de toată atenția. Enumăr, spre meditație, cîteva din ele: prietenia ce triumfă asupra tuturor cusurilor, fie ele cît de rebarbative și tiranizante, ale aproapei (vezi în acest sens și recent laureata melodiei „o fată mai găsești, dar un prieten — greu”); eleganța bărbatului care îi păstrează femeii ce l-a izgonit aceleași calde și nobile sentimente; forța cu care frumusețea peisajului interior a unui bărbat biruie, ridicînd pe culmile eticii, pînă și suflutele zburdalnice ale unui cuplu de frivole amidinete; redobîndirea, cu același ajutor al prietenilor, a încrederii în viață — de către

Ștefan Radof și Ion Punea

an complexat. Și, știu eu, poate au mai fost și altele, pe care, luat pe nepregătite, le-am omis.

Zic luat pe nepregătite fiindcă, stîrnit atît de publicitatea ce i s-a făcut, cit și de programul de sală, mă dusesem acolo pentru ca, în primul rînd, să pot spune și eu, la București, la fel cu cronicarul lui „Daily Mail” al lui „Morning Star” sau al lui „Figaro”, că, citez din acesta din urmă, „am ris cu lacrimi la New York, am ris din nou la teatrul Renaissance — și n-am fost singurul, vă jur”. Or, în afară de al doilea tablou al actului al doilea, unde apar surorile englezoaice, comedia de la „Nottara” se remarcă tocmai prin ternitatea vervei comice, prin neputința ei de a declanșa reacția esențială într-o comedie: risul. (Cred că, în zilele noastre, rezerva cu privire la „rodajul” unui spectacol și la creșterea, proporțională, a valorii sale, trage mai puțin în cumpănă decît în trecut: de cînd cu născocirea cinematografului și, mai ales, a televiziunii, spectatorul s-a deprins să rîdă, cum se zice, de unul singur, acasă, în fotoliul lui, iar actorii sînt și ei la rîndul lor în stare să „regleze tirul” unui spectacol chiar și în absența reacției sălii).

Așa se face, cred, că omul de gust și de cultură care e regizorul George Rafael a încercat să potențeze altcumva textul ce i s-a oferit, axînd actul întîii, care poate fi numit anticomedie, pe un suspens de factură polițistă și încercînd să întoarcă pe lirism, ca să nu-i zicem dulcegărie, restul piesei.

Corecți, în rolurile lor, Ion Punea (Oscar), Ion Siminie (Sergentul Murray), Dorin Moga (Vinnie), George Păunescu (Speed) și Tony Zaharian (Roy). În nota cerută de text, cele două surori, Cecily (Anda Caropol) și Gwendoline (Ioana Manolescu) furnizează cu un umor de bună calitate singurele, cum spuneam, momente de autentică comedie. Ca întotdeauna cînd Ciacanica ia palme, cînd poartă doi pantofi de alt fel fiecare, sau o pălărie și o umbreluță de damă, jocul firav al lui Ștefan Radof va produce, poate, ilaritate și un succes „comercial” înlesnind, astfel, teatrului, montarea unei alte piese, de prestigiu. În fond, din punctul acesta de vedere, numeroasele comedii de scăzută valoare care ne-au năpădit în ultima vreme ar merita totuși un zîmbet de indulgență, tocmai pentru rolul mare pe care îl joacă în planul cultural general.

Agreabilă și cursivă traducerea lui Alf Adania — și numai cine nu s-a „pedepsit” cu asemenea îndeletniciri nu știe cîte probleme ridică traducerea unui text „fără probleme”!

Opulent fără ostentație, sugerînd un confort lipsit de rafinament, dar cit se poate de funcțional, decorul lui Traian Nițescu. Punctează fericit acțiunea — de mare efect e aceea „Gloria in excelsis” lansată în locul unei așteptate bucăți de jazz (muzica — sonorizare: Eliade Hînceanu).

Teatrul din Pitești

SEARA TUTUROR SFINȚILOR

de
Charpentier

Poitevin de baștină și profesor de engleză, d. Charpentier ne oferă în premiera mondială de la Pitești o operă ce porcede din nuvelele normande ale lui Maupassant și din „The Taming of the Shrew” de O’Neill, fără a avea însă nici forța